

**הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ**

הארי ההי

פנינים נפלאים מתורתנו של

המהר"א"ל צינץ

הגאון הפלאי לייב צינץ זי"ע מפלאצק

גיליון רמ"ז, פרשת וארא תשפ"ד

מכון להוצאה חרשה ומפוארת
של ספרי מהר"א"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

סיבת הגלות לזככם להיות עם קדוש לה'

לְכֹן אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי הוֹי"ה וְגו' וְלִקְחָתִי אֶתְכֶם לִי לְעַם וְהָיִיתִי לְכֶם לְאֱלֹהִים וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' (ו, תז-י).
הנה, כל הגלות שהיה לבני ישראל במצרים, היה לטובתם, ובמידת הרחמים, שהוא סיבה וְלִקְחָתִי אֶתְכֶם לִי לְעַם וְהָיִיתִי לְכֶם לְאֱלֹהִים - שעל ידי הגלות יזכו להיות לקוחים לעם ה' ונחלתו. ואם תאמר, למה לנו כל הצרה הזאת - הגלות והפדיון. אך באמת הכל לטוב להם, למען ימרקו להיות מוכנים לעם קדוש, ואז כשישכילו זאת, וידעתם כי אני הוֹי"ה, שהיה במידת הרחמים מה שהוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים, לא מפני שאני חפץ דכאכם.

השאיר את הצפרדעים במים להראות שזהו לא כישוף

הַתְּפַאֵר עָלַי לְמַתִּי אֶעֱתִיר כּוֹי וַיֹּאמֶר לְמִקְרָא (ח, ה-ו).
ויראה אם הוא מצד כשוף אינו מסתלק כי ינטו צללי ערב שאז מתגברת כח החיצונים - ומחר בבקר משמע, לזה אמר למען תִּדְעַע כּוֹי וסרו הצפרדעים מיבשה כי כשוף אינו שולט במים, ואני עושה ההיפוך רק ביאור תשארנה אף שהוא במים, ששם נבדק מה שהוא ע"י כשוף כדאיתא בגמרא (סנהדרין סז, ב).
קומץ המנחה - בפרשתנו

על שום מה נקראה מכת דבר יד חזקה?

וַיִּשְׁלַח פְּרַעֲהוּ וְהָיָה לֹא מֵת מִמֶּקְנֵה יִשְׂרָאֵל עַד אֶחָד וַיִּכְבַּד לֵב פְּרַעֲהוּ וְלֹא שָׁלַח אֶת הָעָם (ט, ז).
בהגדה של פסח 'ביד חזקה' - זה הדבר, כמה שנאמר (לעיל פסוק ג) הָיָה יַד ה' הַיֹּהֵה בְּמִקְנֵךְ אֲשֶׁר בְּשַׁדְּהוּ וְגו'. מה שכינה לְדָבָר בשם 'יד חזקה', לפי שהיה נראה גבורתו יתברך, כי דָּבָר הטבעי בא מצד העיפוש האויר, ומזיק האויר לבהמות או לבני האדם רחמנא ליצלן, והנה כאן נתייחד הַדָּבָר במקנה 'אשר בשדה', ואין חציצה בין אויר שדה לאויר העיר והבתים, כי השדות היו מכל

רוחות העיר סביב סביב, וזה מורה על עוצם כח לעכב האויר העיפוש ולעשות לו גבול אשר עד פה יבוא ולא יוסיף, אף שהכל בשטח אחד, הן הנה מפלאות תמיים דעים לעכב האויר שלא ילך כדרכו ויתעכב ברצונו יתברך שמו, ולא תהיה מיתה רק לבהמות שבשדות, וזהו נקרא 'יד חזקה'.
ועל פי זה אפשר להבין מה שכתוב 'וישלח פרעה והנה לא מת ממקנה ישראל עד אחד ויכבד לב פרעה ולא שלח את העם', שיש בו מהקושי, כי אדרבה זה ראוי להיות סיבה להכנע לבבו הערל, ואין תהיה סיבה להכביד לבו. ולפי זה יראה, כי עדיין פרעה חשב אולי תחבולת מעשה חכמתו של משה, שהשחית והטיל ארס על ידי תחבולה בעשב השדה, ולא מה' היתה זאת. אמנם לפי מה שמבואר במדרש (שמו"ר יא, ד) שכל בהמה שהיה לישראל תביעה עליה מן המצרי לא מתה. והנה לפי דעתו של פרעה יותר ראוי שתמות הבהמה של מצרים שתחת ידו של ישראל, ולא לחוש להפסד מועט של ישראל, בכדי לאמת שאין זה הַדָּבָר בפעולת השחתת יבול הארץ מאכל בהמה, שהרי הבהמה שהיתה במקום מרעה מקנה ישראל לא השחית משה, שהרי נשאר מקנה ישראל. ולזאת פרעה רצה להבחין, שאם היה הַדָּבָר שולט גם בבהמות מצרים שהיו ביד ישראל, היה משפט חותך שלא נשחת מרעה הבהמה ומה' היתה זאת, אך אם כל אשר ברשות ישראל במקום מרעה בהמתם לא מתו, יש לחוש שמא תחבולת משה הוא. ולזה אמר והנה לא מת ממקנה ישראל 'עד אחד', היינו אף אותם שהיו ברשות ישראל והיה שייך למצרי, לכן הכביד לבו ותלה בתחבולה במקום מרעה בהמתם של מצרים. והנה לפי האמת נתן לו הוא יתברך מקום לטעות בזה, שאמר (לעיל פסוק ד) 'הפלה ה' בין מקנה ישראל ובין מקנה מצרים ולא ימות מכל לבני ישראל דבר'. ומובן בזה המסורה בבעל הטורים: והפלה ה', והפלא ה' את מכותך (דברים כח, נט), שכוונתו יתברך שעל ידי הפלאה הלזה שלא ימות מכל לבני ישראל דבר, אפילו אין לישראל טענה רק שהיתה תחת ישראל, בזה כבד לבו של פרעה כדי שיקבל מכות אחרות.
הגדה של פסח 'ברכת השיר' (פיסקת: ביד חזקה)

משל ונמשל

משל ולקח מאלף - משעון קיר יקר

ה' לתת את התורה לעמו באו המלאכים וטענו כלפיו **תנה הודך על השמים**, שהרי רק כאן יש השגה במהות ואיכות קיום המצוות ומעשים טובים ולא בעולם הזה - העולם השפל. אך **מפי עוללים ויונקים יסדת עוז** - הקב"ה לא פנה לבקשתם וכאותו אב הנותן לבנו העולל למשורר בחוטי השעון ולכוונו כך נתן לנו את התורה שנקיימה כאן בעולם השפל, ואף שאיננו משיגים במאום את גודל הפעולות הכבירות הנעשות בעולמות העליונים כתוצאת מקיום המצוות על ידינו בעולם הזה.
מלוא העומר - פרשת וזאת הברכה

משל לאדם שלו שעון קיר יקר עד מאוד, ולשעון מנגנון מורכב באופן מיוחד, וממנו משתלשלים חוטים שכאשר מושכים בהם מכוונים את השעון לשעה המדויקת. ולאותו אדם בן יחיד - ילד שעשועים, וברצות האב להתפאר בו, הרי הוא נותן לילדו החביב למשורר באותם חוטים המעמידים את השעון על מכונו אף שהילד אינו יכול לעמוד על מורכבות הפעולות הפנימיות המתרחשות במנגנון השעון מכח משיכת אותם חוטים. ואף על פי כן הרי האב אומר לחבריו, "ראו עד כמה מוכשר ילד זה, שיש ביכולתו להעמיד שעון כה מורכב על מכונו".
והנמשל אלינו יושבי העולם הזה קרוצי חומר, שכן כאשר רצה

תולדות מהרא"ל צינץ

פרקים ממסכת חייו ומשנתו של רבינו המחבר

דורש טוב לעמו

שעי' תוכחות תרגילו מעצמכם להתאסף בבית הכנסת בגן ה' לעסוק בדבריו, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו, כ"ש שלא תמנעו בר מדורש אחר שבא לדורש בשכר כי צריך לי, ולא כן שאלתי מכם..."

רושמי תולדותיו מזכירים במיוחד את דרשותיו הנלהבות לעזרת עניים, ובין-השאר את הצעתו הידועה, שכל גביר בלקחו מלמד לבניו יצרף אליהם ילד נוסף מבני העניים ש"מהם תצא תורה".

בדרשה אחרת דיבר רתת על מדת הקמצנות שפשתה בעם, ועל אשר עינם צרה בשנים כתיקונן "לעשות הוספה לעניי העיר" בהתאם לצרכיהם, בהצביעו על העובדה שלא הרויחו מצרות-עין זו מאומה. "נשים אל לבנו" קרא במועד מסויים אל שומעי לקחו, "כמה ממון שקענו בעניים מרודים מימות הרעש ושערוריה של מלחמות". לא היה ספק בלבו ש"אילו היינו יוצאים ידי חובת הצדקה כראוי לא באנו למידה זו. כמו שאמרו חז"ל "זכה פרוס לרעב לחמך, לא זכה, ועניים מרודים תביא בית".

אף הוא הזהיר במלים מפורשות, כי על כל אדם נגזר כמה שיחסר מממונו, ואם הוא קופץ ידו מצדקה לעניים, בהכרח שיחסר בתתו לרופאים כשיחלה רח"ל, כפי שאמרו חז"ל במדרש "תרעא דלא פתיח למצוות אפתח לאסיא". כן נשא את משלו, לאדם שהלך לקנות סחורה במשקל, ובשעה ששקלו עבורו חמד לבו אבן אחת מהמשקלות וגנב אותה, מבלי להבין שבגלל מעשהו יקבל פחות סחורה. הנמשל: הברכה מושפעת לאדם ביחס שווה לצדקה שמוזיל מכספו, ככל שהוא ממעט בנתינת צדקה יתמעט השפע היורד אליו, תתמעט פרנסתו ח"ו – אשרי האיש המשכיל להרבות בצדקה שמתברך יותר ויותר.

טהור-לבו ואנינות דעתו בנושא הדרשות נשקפים בעליל מן השורות הבאות שכתב באחת מדרשותיו:

"המוכיח להורות לעם דרכי ד', ואשר ד' נתן לו לשון למודים, הוא אשר ימשוך פיו בשבט מוסר שיורד ע"פ מדות בני אדם למונעם מלכת בדרך לא טובה, להורותם הדרך הטובה והישרה. כאשר קרוב זה לשש שנים שהורגלתי לדרוש פה בתוכחות על עון, לא ראי זה כראי זה, כאשר יסבול תוצאות הדרוש, ולא המדרש עיקר אלא המעשה, שיהיה תלמוד המביא לידי מעשה.

והנה תה"ל [תהלה לא-ל] אשר דברי מקובלים לשומעים, כאשר מדי שבת בשבתו הרעבים והצמאים לדבר ה' יאספו הנה כל חרד ודוחקא דכלה שעומדים צפופים, וכמה פעמים שאנו מזהירים לצירי החסרונות הנמצאים הן על עבירה או חסרון מצוה, כמו מצות צדקה לרחם על העניים האומללים ומדוכאים, ורבים מכתתים רגליהם למרחקים לסיבת שעת הדחק וצוק העתים, ויש הכרח שיתפרנסו מדבר תורה כאשר רגיל למימי קדם דרשנים דורשים בבתי-כנסיות, ולא יקופח שכרם כי ודאי עיקר הצדקה ליתן ללומדי ה', וכמה קהלות שנותנין שכר הרבה לדרוש להם מדי שבת בשבתו, כאשר ישים ה' בפי הדורש. והנה אנכי תה"ל לא צריכא, ונדבה רוחי אותי לכבוד ה' למלאות פי תוכחות בדרושים שונים מבלי בצע כסף, ותמיד דרכי להזהיר על הצדקה.

והנה שמעתי עליכם לאמר, כי עבור דרשה שלי תחדלו מלשמוע מאנשים עוברי אורח אשר דרכם לדרוש בשכר, כי ההכרח וקושי הזמן הציקם לשוט בארץ. הגם שלא יערבו לכם דבריהם כמו דברי, אשר ה' נתן לי לשון למודים יותר מהם, ויטיבו דרכי אצלכם יותר, מ"מ חשבתי

פניני ישועות

שומר המזוזות!

ארזן כהלכתן ונטלן עמו בשקית הצמודה אליו - בני ברקה לעבר אולם החתונות.

לאחר כשהות של שעה באולם השמחות, לאחר שבירך את המחותנים במזל טוב חם ולבבי ולאחר שנטל את ידי לסעודת המצווה, פוגש ראובן את הסוחר דנן, וכשרוצים לבצע את המכירה בפינה נידחת אי שם במקום שאין איש מסביב, קולט ראובן כי המזוזות אינן!!

ראשו החל מסתחרר, הן מדובר בביגיעה של חודש ובעשרות אלפי שקלים, ובאולם הומה אדם בבני ברק עיר התורה היכן ימצא שקית קטנה וכה יקרה.

ואולי בכלל היא לא נאבדה אלא נגנבה!!

בחיפושים נרחבים החל, וברחבי האולם התרוץץ, קרובים וידידים נחלצו לעזרה וסרקו את האולם בכל פינה, אך את השקית היקרה אין בנמצא!

סגולות החלו לנחות על ראשו מכל כיוון, שלל עצות ורעיונות מכל מי שרק אותו ראה במחזה מביך זה, אך השקית איננה!!

ואז מספר לו אחיו על ישועה פלאית אשר לו הייתה בזכות תרומה למכון הנפלא המהדיר את ספרי המהרא"ל צינץ ז"ע, ועל אתר - בו באולם, בהסתיח ראובן לתרום שבעים ושנים שקלים לחודש למשך שנה, בכדי לזכות לישועה במציאת האבידה בתקוה כי זו הסגולה תעזור לו במהרה.

חמש דקות לאחר מכן רץ אליו באושר בן דודו אשר את כל הסיפור שמע, עם השקית המיוחלת וכה קטנה אותה מצא מתנופפת ברוח על יד האולם. היינו כחולמים.. מי חלם!!

ראובן פ. הינו סופר סת"ם ותיק שכבר צבר אלפי שעות כתיבת סת"ם. החוש האומנתי בו ניחן משמים לצד יראת השמים הספוגה ברמ"ח ושס"ה שלו, מעניקה לו יתרון משמעותי בכתיבת הסת"ם ותחת ידי יוצאים מזוזות מהודרות במיוחד בכתב נאה ומשובח.

לא פלא שרבים מתדפקים על דלתו בכדי לקנות ממנו מזוזות מהודרות, כשלא פעם אף צריכים להמתין בתור בכדי לקנות ממנו מזוזה לתפארת.

את המזוזות מוכר ראובן במחיר גבוה מהרגיל, ובכדי לזכות למזוזה מהודרת צריך לשלם אצלו שבע מאות שקלים חדשים עובר לסוחר. פעמים רבות סוחרים המשווקים את סחורתם בארצות הגולה מזמינים אצלו כמויות רציניות של מזוזות, את אלו מוכרים הם שם במחיר מפולפל כשאת דמי התיווך משלשלים המה לכיסם.

סיפורנו מתחיל לפני כחודשיים, אז מתקשר לראובן אחד מהסוחרים עמם עוסק בקביעות כשהוא ממין אצלו שלושים וחמש מזוזות אותן רוצה הוא למכור בארצות הברית דאמריקה בחודש הקרוב, כמובן שראובן מיועדנו נענה להזמנה והחל לכתוב על אתר את המזוזות הנדרשות.

לאחר כחודש של עבודה מסורה ומדיקת מתקשר ראובן לסוחר הנכבד ומודיע לו כי ההזמנה מוכנה ושלושים וחמש מזוזות מוכנות אצלו בביתו בכדי למוכרן אליו.

לאחר מילה שתיים, התברר כי למחרת שניהם אמורים להיות בחתונה של קרוב משותף באולמי ארמונות פרידמן בבני ברק. סיכמו ביניהם כי שם תערך המכירה והמסירה של המזוזות המבוקשות.

הגיעה העת הגיעה השעה, וראובן נטל את שלושים וחמש המזוזות,

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוואתו של הגאון ז"ע ולזכות בהבטחתו
ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות